

ÅRSRAPPORT FOR

GULDBORGSUND

GULDBORGSUND KOMMUNES **INTERNATIONALE SAMARBEJDE** **2023-2024**

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

Interreg

Co-funded by
the European Union

South Baltic

**Interreg
Baltic Sea Region**

Co-funded by
the European Union

Interreg

Kofinanziert von
der Europäischen Union
Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Deutschland – Danmark

UDENRIGSMINISTERIET

Interreg

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Öresund-Kattegat-Skagerrak

**Horizon
Europe**

THE NEXT EU RESEARCH & INNOVATION
PROGRAMME (2021–2027)

Interreg

Co-funded by
the European Union

North Sea

Nordplus

Erasmus+

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	6
INDLEDNING	9
SAMMENFATNING	10
RESULTATER FRA 13 INTERNATIONALE PROJEKTER	20
• Inertwaste – genbrug af byggematerialer	20
• BBOBB – biobaserede byggematerialer	23
• TETRAS – teknologioverførsel af akvakultursystemer	24
• AquaLoop – en ny forretningsmodel for akvakultur	26
• Land4Climate – vejen til en grønnere fremtid	28
• Innotech TaskForce	29
• D-Effect – unge og demokrati	30
• Urbcitizen Power	30
• Youth Mental Health Alliance	30
• FEAST – fødevarer systemer der støtter sunde og bæredygtige madvaner	33
• Liveability – en borger, en plan	36
• RE-BAL – et dansk-tysk arbejdsmarked	37
• Twinning-samarbejde med 9 ukrainske kommuner	38

TRE PROJEKTER HVOR GULDBORGSUND KOMMUNE ER NETVÆRKSPARTNER 42

- Round Goby BSR 2022-2025 – en ny ressource for kommerciel fiskeri?42
- Dannelsesregionen – Fehmarn Belt Learning Network Interreg DE-DK42
- NETE Interreg DE-DK42

PROJEKTER PÅ VEJ 45

- ClimateBlue45
- Art Connects – Youth of the Baltic.....45
- ReCoast45
- Tipping Foods..... 46
- New European Bauhaus 46
- WEB for Life.....46

VENSKABSBYER OG INTERNATIONALE UDVEKSLINGER..... 48

- Skoleudvekslinger.....48
- Guldborgsund Ungdomsskole.....51
- Venskabsbysamarbejde: Rostock, Liepaja, Eutin, Iisalmi52
- Internationale besøg og kommunens egne studieture57

INTERNATIONALE NETVÆRK OG SAMARBEJDER..... 58

- Greater Copenhagen EU Office58
- Union of Baltic Cities58
- Europe Direct Sjælland61
- Interreg South Baltic.....61
- Dansk-Tysk Borgerprojektfond.....62

FORORD

Det internationale samarbejde udgør en væsentlig del af Guldborgsund Kommunes udviklingsarbejde. Det er en kilde til værdifulde erfaringer, ny viden og stærke faglige netværk, som giver adgang til innovative løsninger på kommunens udfordringer.

De udfordringer, vi står overfor i Guldborgsund, ligner i høj grad dem, som vores nabokommuner og kommuner i andre europæiske lande håndterer. Vores geografiske placering som Danmarks og Skandinaviens sydligste kommune – med direkte adgang til Østersøen – gør det internationale samarbejde oplagt.

Særligt samarbejdet med vores nærmeste storby, Rostock, som vi indgik venskabsby-samarbejde med i 2014, har stor betydning. Hvert år mødes jeg og andre repræsentanter fra Guldborgsund Kommune med vores kolleger og venner fra Rostock for at styrke relationerne og udvikle nye initiativer. Årsrapporten dokumenterer, at Guldborgsund Kommune har et omfattende internationalt engagement. I perio-

den 2023-2024 har kommunen været budgetbærende partner i 13 internationale projekter og deltaget i 20 skoleudvekslingsprojekter.

Disse projekter repræsenterer en samlet budgetvolumen på omkring 30 mio. kr., svarende til et årligt aktivitetsniveau på ca. 10 mio. kr. Projekterne har bidraget til en bred vifte af resultater inden for grøn omstilling, erhvervsfremme og landdistriktsudvikling, skoleområdet, unge og demokrati samt sundhed og socialområdet.

De fleste internationale projekter skaber rammer for tværfagligt samarbejde, der involverer flere af kommunens afdelinger og centre. Dette styrker ikke alene projekternes kvalitet, men bidrager også til at gøre Guldborgsund Kommune til en attraktiv arbejdsplads.

Samtidig viser årsrapporten, at det internationale samarbejde er en platform for tæt partnerskab med lokale foreninger, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner – samt med andre

13
INTERNATIONALE
PROJEKTER

20
FORSKELLIGE
SKOLEUDVEKSLING-
PROJEKTER

danske kommuner og nationale organisationer og institutioner.

Et helt særligt kapitel i vores internationale arbejde er samarbejdet med ukrainske kommuner, som blev indledt i 2020 som støtte til Ukraines kommunalreform og demokratiudvikling. Med Ruslands invasion i februar 2022 ændrede samarbejdet karakter, med øget fokus på de behov krigen har medført. Jeg har personligt besøgt to af vores ukrainske samarbejdskommuner, og vi ønsker at videreføre dette partnerskab i de kommende år.

En lang række aktører har bidraget til at gøre det internationale samarbejde muligt – herunder 8 forskellige EU-programmer, Nordisk Ministerråd, Council of the Baltic Sea States og Det Danske Udenrigsministerium. Til dem alle skal der lyde en stor tak.

Simon Hansen
Borgmester

INDLEDNING

Rapporten om Guldborgsund Kommunes internationale samarbejde 2023-2024 har til formål at give borgere, byrådspolitikere og andre interesserede et klart indblik i resultaterne og den konkrete værdi af kommunens internationale engagement.

I denne periode har Guldborgsund Kommune gennemført et omfattende internationalt projektsamarbejde og udvekslingsaktiviteter, som har skabt betydelige resultater for både kommunen, dens borgere og det lokale erhvervsliv. De internationale projekter og samarbejder spænder bredt over kommunens fagområder: skoleområdet, teknik og miljø, grøn omstilling, unge og demokrati, kultur, landdistriktsudvikling, sundhed og socialområdet.

Samarbejdet gennemføres inden for rammerne af Byrådets Internationale Rammeplan 2022-2026, som sikrer et langsigtet perspektiv og fungerer som styringsredskab. Rammeplanen giver legitimitet til det internationale arbejde og tydeliggør, hvordan projekter og aktiviteter bidrager til opfyldelsen af kommunens mål.

MADSKOLE. SKOLEELEVER DELTAGER PÅ VILD-MED-MAD KURSUS PÅ SAKSKØBING MADSKOLE, UDVIKLET AF EU-PROJEKTET FEAST.

Det internationale samarbejde er en strategisk ressource, der understøtter udviklingen af fagcentrenes kerneopgaver og bidrager til kommunens overordnede kerneopgave: "At styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber."

ORGANISERING OG FINANSIERING

Det internationale samarbejde er politisk forankret i kommunens Økonomiudvalg og administrativt placeret i afdelingen Strategi & Udvikling under Center for Politik & Personale. Herfra formidles information om EU-støttemuligheder, partnersøgning og internationale samarbejdsmuligheder. Afdelingen understøtter udviklingen af nye projekter og bidrager – når der er behov for det – også til implementering og rapportering af igangværende projekter.

Beslutninger om deltagelse i konkrete projekter og den praktiske gennemførelse ligger decentralt i de enkelte fagcentre.

Kommunens internationale projektsamarbejde er primært medfinansieret af EU, herunder de seks EU Interreg-programmer, som dækker Region Sjælland, samt programmerne Erasmus+ og Horizon. Skoleudvekslingerne støttes desuden af Nordisk Ministerråd (Nordic Plus Junior), mens

TRE PRINCIPPER FOR DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

- 1 Det internationale samarbejde har ikke egne mål, men skal understøtte byrådets prioriterede mål formuleret i Kommunens Planstrategi og de politiske udvalgs mål beskrevet i udvalgsstrategierne.
- 2 Det internationale samarbejde skal være et almindeligt redskab i udviklingsarbejdet for at opnå kommunens allerede prioriterede mål.
- 3 Alle kommunens centre og afdelinger skal have mulighed for at drage nytte af internationalt arbejde, på hver deres måde.

samarbejdet med ukrainske kommuner finansieres af Udenrigsministeriet. Derudover har Council of the Baltic Sea States medfinansieret et af kommunens udviklingsprojekter.

SAMMENFATNING

OMFANG, SAMARBEJDSPARTNERE, BRANDING OG BUDGET

I rapportperioden har Guldborgsund Kommunes internationale samarbejde omfattet 13 aktive projekter, som involverer et omfattende netværk af samarbejdspartnere – herunder kommuner, uddannelses- og forskningsinstitutioner, nationale myndigheder, foreninger, erhvervsorganisationer og virksomheder – fordelt på 21 europæiske lande.

Samarbejdet inkluderer samtidigt en række danske aktører, såsom universiteter og institutioner (RUC, DTU, SDU, CELF), erhvervsorganisationer (Business Lolland-Falster, VKST, Agrovi) samt flere kommuner (Lolland, Faxe, Roskilde, Lejre, Odsherred og Kolding).

Projekterne repræsenterer en bred vifte af kommunens service- og fagområder og fokuserer samtidig på prioriterede temaer: grøn omstilling, unge og demokrati, sundhed og socialområdet samt udvikling af landdistrikter.

Derudover er yderligere seks internationale projekter under forberedelse. To af disse er allerede godkendt til opstart i 2025, tre er indsendt til godkendelse, og én ansøgning er under udarbejdelse.

Internt er det internationale samarbejde solidt forankret i Guldborgsund Kommune og understøttet af et omfattende tværfagligt samarbejde. Omkring 15 afdelinger fordelt på alle kommunens otte centre er involveret i gennemførelsen af projekterne.

Det internationale samarbejde fungerer samtidig som en væsentlig kilde til branding af kommunen – både lokalt, nationalt og internationalt.

Dette kommer til udtryk ved, at kommunen:

- regelmæssigt modtager invitationer til internationale projektsamarbejder fra danske partnere og aktører i Østersøområdet og Nordeuropa,
- ofte får henvendelser fra delegationer fra Nordvesteuropa og Japan, som ønsker at besøge kommunen,
- jævnligt omtales i medier som Folketidende, tyske aviser, nationale og internationale nyhedsbreve (fx EU-Kontorets og U-LEAD Programmet's nyhedsbreve) samt TV- og radiostationer, herunder tyske,
- hyppigt inviteres til at holde oplæg på regionale og nationale konferencer om EU og internationalt projektsamarbejde.

21
EUROPÆISKE
LANDE.
GULDBORGSUND
KOMMUNE HAR
SAMARBEJDE MED
PARTNERE FRA 21
EUROPÆISKE LANDE

SAMLET BUDGETVOLUMEN FOR INTERNATIONALT SAMARBEJDE I GULDBORGSUND KOMMUNE, 2023-2024

Samarbejdstype	Budget, mio. kr.	Ekstern finansiering, EU og andet, mio. kr.	Finansiering Guldborgsund Kommune, mio. kr.	
			Egne timer	Kontant betaling
Større og mindre udviklings-projekter og skoleudvekslinger	30	24	6	0,0
Venskabsbysamarbejde, projektforberejdelser, internationale delegationer, oa.	2	0,5	1	0,5
Samlet	32	24,5	7	0,5

Ud over denne generelle branding skaber de enkelte EU-projekter ofte omtale af arrangementer og resultater i artikler, magasiner, online nyhedsbreve og TV. Samarbejdet inddrager mange lokale foreninger, institutioner og virksomheder, hvilket styrker den fælles lokale identitet.

De 13 internationale projekter og skoleudvekslinger har et samlet budget på ca. 30 mio. kr., svarende til et årligt forbrug på omkring 10 mio.

kr. Heraf finansieres cirka 75 % af eksterne kilder, primært EU. Kommunens egenfinansiering af de resterende ca. 25 % sker gennem medarbejdernes timeindsats.

En særlig finansieringskilde er EU-kontoret (Greater Copenhagen EU Office) via Forprojektordningen, som siden 2022 har bidraget med 530.000 kr. til kommunens projektudvikling. Derudover finansierer kommunen selv internati-

onale udvekslinger, netværk og venskabsbysamarbejdet, herunder støtte til lokale foreningers deltagelse.

GRØN OMSTILLING

Kommunen deltager i flere projekter, der understøtter den grønne omstilling. Projektet INERT-WASTE fremmer genanvendelse af byggematerialer ved at etablere regionale netværk mellem kommuner, interesseorganisationer, arkitekter,

VIDENDELING. HAMPENS HUS ER UNDER OPBYGNING. UKRAINSK HAMPE-EKSPERT HAR BISTÅET MED RÅDGIVNING.

designfirmaer og uddannelsesinstitutioner. Der udvikles logistiske løsninger mellem nedrivnings- og byggefirmaer, og der arbejdes med vidensspredning om brug af genbrugsmaterialer i byggebranchen og uddannelser.

Projektet BBoBB udvikler nye biobaserede byggematerialer, herunder hampebeton, og tester dem gennem pilotbyggeriet Hampens Hus, som opføres i samarbejde med CELF og Business Lolland-Falster.

To andre projekter, AquaLoop og TETRAS, udvikler metoder til bæredygtigt fiskeopdræt på land med fokus på både økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Her testes recirkulering af vand- og næringsstrømme samt et pilotanlæg med en udvalgt fiskeart.

Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund er et centralt omdrejningspunkt for kommunens indsats inden for grøn omstilling. Her arbejdes med ovennævnte projekter og en række andre

grønne initiativer i tæt samarbejde med lokale og nationale erhvervsorganisationer, danske og internationale uddannelsesinstitutioner, universiteter og vidensnetværk.

Projektet Land4Climate fokuserer på udtagning af lavbundslande og udvikling af forslag til multifunktionel anvendelse af disse arealer. Der arbejdes med tre cases: Hesnæs, Sydfalster og en generel erfaringsopsamling. Projektet bidrager ikke kun til en markant reduktion af CO₂-udledningen, men også til forebyggelse af oversvømmelser. Derudover beskyttes grundvand og drikkevand, og udledning af kvælstof reduceres.

Guldborgsund samarbejder med fem danske og fem svenske kommuner samt universiteter og styrelser for at analysere de samlede resultater og erfaringer og udvikle metoder til de fortsatte nationale indsatser med lavbundslande i Danmark og Sydsverige.

Projektet Innotech TaskForce arbejder sammen med lokale foreninger, skoler og borgere for at gøre landsbyer mere attraktive ved at afdække mobilitetsbehov og fremme cyklisme som en del af den kollektive trafik. Dette bidrager til nye mobilitetsløsninger og reducerer CO₂-udslip.

UNGE OG DEMOKRATI

I 2024 blev Guldborgsund Kommune partner i tre EU-projekter: Youth Mental Health Alliance (2024-2026), D-Effect (2024-2027) og UrbCitizen Power (2024-2028). Fælles for projekterne er at styrke og understøtte unge i Guldborgsund som

TO TRANSPORTKORRIDORER. GENNEM GULDBORGSUND KOMMUNE GÅR E47 OVER FEMERN BÆLT TIL VESTEUEuropa OG E55 NED OVER GEDSER OG ROSTOCK TIL CENTRAL- OG ØSTEUEuropa.

forandringskabere og aktive deltagere i lokale beslutningsprocesser.

Projekterne bidrager med forskellige vinkler til at styrke unges fællesskabsfølelse og kompetencer i forhold til at forstå og deltage i demokratiske processer baseret på interregional inspiration. Der planlægges internationale demokratifestivaler, fællesskabende arrangementer samt initiativer, der understøtter ungekulturer og ungemiljøer.

SUNDHED OG SOCIALOMRÅDET

Projektet FEAST fremmer sunde kostvalg og styrker befolkningens muligheder for at leve sundere liv samt understøtter mere bæredygtige fødevarer-systemer. Blandt resultaterne er undervisningsforløbet Vild med Mad og kurser i madlavning og råvarekendskab på Sakskøbing Madskole, som tilbydes alle skoleelever i kommunen. Derudover er skolemadsordninger under udvikling på to skoler som led i den nationale forsøgsordning.

Projektet Liveability understøtter processen En borger, En plan, der skal sikre en samlet og sammenhængende service til sårbare familier med komplekse udfordringer på tværs af myndighedsområder. I løbet af halvandet år har 28 familier deltaget i pilotprojektet, og de fleste har oplevet

en positiv udvikling og større tilfredshed med at blive inddraget i løsningen af egne udfordringer. Projektet arbejder ud fra Østerbro-kvarteret og har gennemført en række kultur- og kunstaktiviteter for at styrke børn og unges identitet og fællesskab i lokalområdet.

TWINNING-SAMARBEJDE MED UKRAINE

I 2020 blev Guldborgsund Kommune inviteret af Udenrigsministeriet til at indgå i et samarbejde med ni kommuner i tre regioner i det sydvestlige Ukraine: Ivano-Frankivsk, Chernivsti og Zakarpattia.

Formålet med samarbejdet var at støtte Ukraines kommunalreform og demokratiudvikling – mere specifikt at styrke de ukrainske kommuners kapacitet til at levere serviceydelser og skabe dialog med borgerne.

Projektet omfattede tre hovedkomponenter:

- Dialog og samarbejde med borgerne for at styrke lokal forvaltning og demokrati.
- Dialog og samarbejde med erhvervslivet for at fremme lokal erhvervsudvikling.
- Dialog og samarbejde med andre kommuner om håndtering af større offentlige opgaver.

Som følge af COVID-19-pandemien i 2020 og 2021, og det russiske angreb på Ukraine den 24. februar 2022 blev de første 2½ år af samarbejdet gennemført online via virtuelle møder, workshops og studieture.

15

AFDELINGER FORDELT PÅ ALLE KOMMUNENS 8 CENTRE DELTAGER I INTERNATIONALE PROJEKTER

I alt blev der afholdt to online studieture, 12 online workshops, fem fysiske studieture til Guldborgsund og to rejser til Ukraine, herunder en workshop om erhvervsudvikling.

Derudover deltog borgmester Simon Hansen sammen med tre ukrainske borgmestre i to europæiske konferencer i Bruxelles i november 2023, hvor de præsenterede resultaterne af twinning-samarbejdet. EU-programmet U-LEAD har gennem hele forløbet været en central partner i Ukraine med støtte til kommunikation og logistik.

En spørgeskemaundersøgelse blandt de ni ukrainske kommuner viste, at alle har opnået betydelig inspiration og ny viden til udviklingen af deres kommunale drift inden for projektets tre komponenter.

For Guldborgsund Kommune har samarbejdet resulteret i faglig kompetenceudvikling for de involverede medarbejdere, nye netværk og muligheder for internationalt samarbejde samt inspiration til løsningen af kommunens kerneopgaver.

Derudover har twinning-projektet bidraget til markant branding af kommunen – både lokalt, nationalt og internationalt – gennem medieomtale og den brede lokale deltagelse i blandt foreninger, institutioner og virksomheder.

FÆLLESSKAB. FLAGALLÉ FORAN
EU PARLAMENTET, BRUXELLES.

Samarbejdet fortsatte frem til oktober 2024. I november 2024 blev et nyt twinning-projekt godkendt, som videreføres i 2025 i nye rammer med tre ukrainske kommuner.

SKOLEUDVEKSLINGER

I rapportperioden er der gennemført 20 skoleudvekslinger i Østersø-området under Exchanges-for-All-netværket med deltagelse af 185 elever og 38 lærere fra Guldborgsund Kommune. Derudover har Sophieskolen i både 2023 og 2024 fortsat deres udvekslingsprogram med Gymnazium Ivanan Kupcka i Slovakiet, og Idestrup Privatskole har i 2023 haft deres 8. klasse på besøg i Hamborg.

Guldborgsund Ungdomsskole har ligeledes et omfattende udvekslingsprogram – dels i regi af UBC, men også gennem bredere europæiske samarbejder. I 2024 opnåede Ungdomsskolen en Erasmus+ akkreditering, som giver en forenklet ansøgningsproces for udvekslingsprojekter, både for elever og medarbejdere.

Skoleudvekslingerne er blandt de internationale aktiviteter, der involverer flest borgere i kommunen – nemlig skoleeleverne. Udvekslingerne bringer dem i kontakt med børn og unge fra andre europæiske lande, hvilket øger deres geografiske og sociale mobilitet, styrker dannelse og modning samt fremmer sproglering.

SAMMENHOLD. FODBOLDKLUBBEN FC FALSTER PÅ BESØG I ROSTOCK TIL TURNERING MED VENSKABSKLUBBER.

VENSKABSBYSAMARBEJDE –

ROSTOCK, LIEPAJA, EUTIN, IISALMI

Guldborgsund Kommune har et omfattende venskabsbysamarbejde, især med Rostock, hvor politikere, borgere, skoler, foreninger og kommunale medarbejdere deltager aktivt i samarbejdsaktiviteter inden for kultur, fritidsliv, sport og undervisning. Aktiviteterne omfatter studieture, modtagelse af internationale delegationer samt deltagelse i internationale fora og konferencer.

I 2023 besøgte Rostocks nyvalgte overborgmester Eva-Maria Kröger Guldborgsund Kommune, og borgmester Simon Hansen har både deltaget ved Rostocks Erhvervsforum i 2023 og ved Hanse Sail i 2024.

Andre aktører i samarbejdet med Rostock inkluderer Marielyst Turistinformation, Nysted Hajkutter Regatta, Seniordans Nykøbing, Der Rostocker Frauen Kulturverein og fodboldklubben FC Falster, som har opbygget tætte relationer til klubber i Rostock.

Flere hundrede borgere deltager hvert år i venskabsbysamarbejdet med Rostock.

INTERNATIONALE BESØG OG KOMMUNENS EGNE STUDIETURE

I oktober 2024 besøgte en delegation på 27 politikere og embedsmænd fra Hiroshima, Japan, kommunen og Sophieskolen. Ud over de mange internationale rejser og studieture, der er gennemført via EU-støttede udviklingsprojekter, har kommunens medarbejdere også deltaget i

GULDBORGSUND KOMMUNES FIRE VENSKABSBYER

studieture til Simrishamn i Sverige for at studere tangdyrkning. Økonomiudvalget har besøgt Bruxelles og EU-Parlamentet, og formanden for Socialudvalget har holdt oplæg ved EU-Parlamentets konference om mental sundhed.

INTERNATIONALE NETVÆRK OG SAMARBEJDER

Greater Copenhagen EU Office er en central samarbejdspartner for Guldborgsund Kommune. EU-kontoret repræsenterer 46 østdanske kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland samt fire universiteter. Kontoret understøtter partnersøgning, projektudvikling, sparring og netværk og yder finansiel støtte til udvikling af EU-projektansøgninger gennem Forprojektordningen.

UNION OF BALTIC CITIES (UBC)

UBC er en sammenslutning af ca. 80 byer i de ni lande omkring Østersøen. Den tidligere Nykøbing Kommune var blandt stifterne, da UBC blev oprettet i 1991 som et netværk for kommunalt politisk og fagligt samarbejde i regionen.

I rapportperioden har Guldborgsund deltaget i tre UBC-arbejdsgrupper: Youthful Cities Commission (Ungdomsskolen), Learning Cities Commission (skoleudvekslinger og Ungdommens Uddannelsesvejledning) og Planning Cities (Nykøbing havneudvikling). Kommunen har

HAVHØST. GRØNSUND HAVHAVE SAMARBEJDER
INTERNATIONALT MED KIVIK HAVHAVE
I SIMRISHAMN, SVERIGE.

1100

DELTAGERE TIL FOREDRAG OG DEBATTER OM AKTUELLE EUROPÆISKE TEMAER

desuden været medlem af Board of Auditors, og borgmester Simon Hansen har siden 2023 været medlem af UBC Executive Board.

EUROPE DIRECT SJÆLLAND

Guldborgsund Kommune er værtsorganisation for Europe Direct Sjælland (EDS), et af Danmarks fem EU-oplysningscentre, der har til formål at formidle viden om EU og Europa til borgerne – med særlige tilbud til kommunens skoler. EU-Kommissionen yder et årligt tilskud til driften.

I 2023 og 2024 har EDS afholdt 20 større arrangementer med foredrag og debatter om aktuelle europæiske temaer, som har tiltrukket mere end 1.100 deltagere. EDS har desuden deltaget på Folkemøde Møn begge år, hvor der blev afholdt debatter og skabt direkte kontakt med omkring 1.500 personer, især unge.

DANSK-TYSK BORGERPROJEKTFOND

Guldborgsund Kommune er medfinansierende partner i Borgerprojektforden, som støtter dansk-tyske borgernære projekter i Slesvig-Holsten, Region Syddanmark og Region Sjælland. Fonden støtter projekter målrettet foreninger, skoler, børnehaver, institutioner og lokale interessegrupper inden for kultur, børn, unge, sprog, uddannelse, fritid og sport.

I Guldborgsund har Borgerprojektforden bl.a. støttet internationale aktiviteter hos Nordby-skolen, Nysted Skole, Storstrøm Ensemble og DBU Lolland.

13 RESULTATER FRA INTERNATIONALE PROJEKTER

INERTWASTE – genbrug af byggematerialer

INERTWASTE-projektet har til formål at øge genanvendelsen af byggematerialer og forlænge deres livscyklus. Bygge- og anlægssektoren står for 27 procent af kommunens klimaaftryk, hvilket gør INERTWASTE til et centralt initiativ, der skal sikre, at materialer fra nedrivning indgår i nybyggeri.

Projektet fremmer genanvendelse ved at etablere regionale netværk mellem kommuner, interesseorganisationer, designfirmaer, arkitekter og uddannelsesinstitutioner samt centrale erhvervs- og interesseorganisationer, herunder Dansk Industri. Det udvikler logistiske løsninger mellem nedrivnings- og byggefirmaer og understøtter vidensdeling om brugen af genbrugsmaterialer i byggebranchen og tilknyttede uddannelser.

Netværket afholder halvårlige møder, hvor der drøftes ny EU- og national lovgivning, kommende

uddannelsesbehov for håndværkere, bygningskonstruktører og ingeniører samt specifikke logistikløsninger for materialekæder og værdikæder.

Drøftelserne omfatter selektiv nedrivning af bygninger, registrering og opbevaring af materialer på lagerpladser samt integration af genbrugsmaterialer i nye byggerier. Derudover behandles kvalitetskategorier, ansvarsfordeling og bygningsgarantier ved anvendelsen af genbrugsmaterialer.

INERTWASTE har understøttet kommunens interne proces ved etablering af indkøbs- og udbudspolitik, så der stilles krav om, at tilbud fra leverandører fremmer cirkulær og innovativ produkttænkning, herunder genbrug og genanvendelse.

Projektet bidrager til den internationale rammeplans mål om øget brug af bæredygtige materialer i kommunale nybyggerier og klimavenlige renoveringer og understøtter kommunens ambition om at opnå klimaneutralitet og klimasikring senest i 2050.

GENBRUG. MURESTEN KAN NEMT GENBRUGES
NÅR DE ER BLEVET RENSET.

INERTWASTE. HVERT ÅR NEDRIVES MANGE HUSE
I KOMMUNEN – DE NEDRIVES EFTER METODER SÅ
BYGGMATERIALERNE KAN GENBRUGES I NYBYGGERI.

SAMARBEJDE.

I Hampens Hus bygges vægge som videns- og praksisworkshop med over 100 deltagere.

BBoBB – biobaserede byggematerialer

Lokalt skal BBoBB understøtte produktion og øget anvendelse af biobaserede byggematerialer. Her er byggeriet af Hampens Hus et vigtigt omdrejningspunkt som også støttes af Realdania og Boligfonden Kuben. Hampens Hus bliver et fysisk fix-punkt og test-hus, hvor alle interesserede inviteres til at opleve et åndbart hus med mange forskellige hampbaserede materialer – fra gulv til tag. Huset forventes færdig primo 2026.

Guldborgsund har valgt at arbejde med hamp, fordi den kan dyrkes lokalt på Lolland-Falster og fordi det er en afgrøde med mange gode egenskaber og spændende anvendelsespotentialer.

HAMP

Dyrkningen af hamp kræver ikke sprøjtning og er meget effektivt til at binde kulstof via CO₂ optagelse fra luften. Når hampen anvendes til husbyggeri, oplagres kulstoffet, og reducerer dermed CO₂ mængden i luften.

I BBoBB projektet arbejdes med værdikæder og der er etableret et lokalt dansk partnerskab mellem Guldborgsund Kommune, CELF, Business Lolland-Falster og Agrovi, som samarbejder for lokal værdiskabelse, produktion og jobskabelse.

Der deltager 12 andre partnere fra de fire lande langs Nordsøen, som har længere tids erfaringer fra arbejdet med udnyttelse af biobaserede byggematerialer herunder hamp.

TRE HOVEDPUNKTER FOR VÆRDISKABELSE

1

Grøn Uddannelse

Viden og praksiserfaringer med biobaserede byggematerialer anvendes i erhvervsrettede uddannelser. Både HTX og tømrerelever får nye biobaserede byggematerialer i hænderne og lærer om deres egenskaber.

2

Grøn myndighed og bygherre

Hampens Hus giver bygge-myndighederne praktisk erfaring og viden om biobaserede byggematerialer, til brug ved fremtidige udbud og myndighedsbehandling.

3

Ny grøn værdikæde

Industrihamp prøvedyrkes på Falster og der udarbejdes forretningsplan, der skal afdekke om der er grundlag for nye lokale værdikæder og arbejdspladser baseret på hamp.

Læs mere på:
hampenshus.dk

MODEL. TRE-PARTS-MINISTER JEPPE BRUSS INTRODUCERES TIL HAMPENS HUS VED WE BUILD DENMARKS "FRA JORD TIL BYG" KONFERENCE 22.10.2024. FOTO: WE BUILD DENMARK

TETRAS – teknologioverførsel af akvakultursystemer

TETRAS-projektet har til formål at vise vejen til forbedret økonomisk og miljømæssig bæredygtighed for fisk og anden akvakultur produceret i opdræt, hvor vandet recirkuleres og genbruges (Recirculating Aquaculture System, RAS).

TO FORMÅL MED TETRAS-PROJEKTET

- 1** Fremlægge øget viden om RAS-akvakultur, for at bane vejen for en ny klimavenlig fiskeproduktion og tilknyttet jobskabelse.
- 2** Demonstration af effektiv vandrensningsteknologi, for at sikre god ressourceøkonomi og tilstræbe at gøre RAS-anlæg selvsupplerende med vand.

Der arbejdes også med vandrensning, så vand fra akvakultur i fremtiden kan opnå status som teknisk vand, der kan anvendes til forskellige industrielle formål, når RAS-anlæg integreres i en industriel symbiose. Guldborgsund Kommune indgår i et lokalt partnerskab med Business Lolland-Falster og Blue Research.

I TETRAS-projektet er der etableret et demonstrationsanlæg til fiskeproduktion med mulighed for at teste vandrensningsteknologier. Anlægget er en miniudgave af et kommercielt anlæg og er placeret hos HTX og HHX, EUX-gymnasiet i Nykøbing.

Anlægget, fiskene og et lille akvaponi-anlæg (dyrkning af planter med næring fra fiskene) indgår i den praktiske undervisning både på gymnasiet og på CELFs fødevareuddannelser i Nykøbing. Desuden vil RUC anvende anlægget som en del af deres praktiske undervisning.

Som myndighed med ansvar for miljøgodkendelser får Guldborgsund Kommune indsigt i eventuelle udfordringer og løsninger ved etablering af indendørs fiskeproduktion.

TETRAS. DER FYLDES FISK I DEMONSTRATIONS-ANLÆGGET.

Anlægget benyttes til indsamling af data, der kan anvendes til livscyklusanalyse (LCA) og faktabaseret information til forbrugere, studerende og planlæggere i erhvervet.

Som optakt til arbejdet med eget pilotanlæg på CELF-gymnasiet har elever været på studietur til et kommercielt RAS-anlæg i Sverige, hvor de blev introduceret til mange aspekter af arbejdet med at sikre maksimal bæredygtighed i fiskeproduktion.

Der blev også overdraget vand fra fisketanke og trommefilter til analyse og mikroskopi som en del af undervisningen. Der er således et tæt samarbejde med CELF for at udbrede kendskabet til fiskeproduktion og til den fiskeart, Clarias, der er valgt til anlægget. På sigt kan der også arbejdes med andre fiskearter i anlægget.

Clarias er desuden blevet introduceret til ernærings- og kokkeelever på CELF, som har taget udfordringen op og er i gang med at udvikle en ny ret med Clarias-fisken, der skal præsenteres som smagsprøve til Madens Folkemøde.

PRODUKTION. LANDBRUGS RAS I FULDSKALA (FOTO: GÅRDSFISK). TIL HØJRE: CLARIAS SMAGSPRØVER UDVIKLET AF ELEVER HOS CELF-FOOD.

AquaLoop – en ny forretningsmodel for akvakultur

Med AquaLoop-projektet undersøger Guldborgsund Kommune, i samarbejde med VKST og den svenske virksomhed Gårdsfisk, om det er muligt at etablere en landbaseret RAS-akvakulturproduktion (Recirculating Aquaculture System) på en eksisterende landbrugsbedrift – og samtidig integrere næringsstofferne i landbrugets eget kredsløb.

Resultatet bliver en dansk-svensk koncept- og forretningsmodel, der beskriver både de økonomiske og miljømæssige rammer.

Projektet sætter fokus på bæredygtige metoder til håndtering af spildevand og næringsstoffer, i overensstemmelse med dansk lovgivning og miljøkrav – og på, hvad der kræves for at dyrke akvakultur på land.

Som udgangspunkt har vi valgt Clarias, en robust varmtvandsfisk, der tåler variationer i produktionsparametre, ikke kræver medicinering og er ideel som "begynderfisk". Gennem workshops med interessenter og studiebesøg på kommer-

cielle anlæg og pilotenheder indsamler vi viden og erfaringer om muligheder og udfordringer ved at integrere akvakultur i dansk landbrug.

Som miljømyndighed får Guldborgsund Kommune samtidig værdifuld indsigt i de praktiske og regulatoriske aspekter ved etablering af indendørs fiskeproduktion og RAS-anlæg. Da der ikke er tradition for landbaseret fiskeopdræt på Lolland-Falster, er det afgørende at udvikle og teste en solid forretningsmodel i samarbejde med

DER BLIVER INDSAMLET VIDEN OG ERFARINGER OM UDFORDRINGER OG MULIGHEDER FOR INTEGRERING AF AKVAKULTUR TIL DET DANSKE LANDBRUG

lokale landbrugsorganisationer og med inspiration fra et kommercielt anlæg i Sverige.

Denne model kan blive grundlaget for at vurdere, om det er relevant og rentabelt at dyrke fisk som en del af landbrugsproduktionen på Lolland-Falster – og dermed åbne døren til en helt ny, bæredygtig fødevarersektor i regionen.

CLARIAS. EN NÆRINGSRIG OG VELSMAGENDE FISK MED MANGE TILBEREDNINGSMULIGHEDER.

Land4Climate – vejen til en grønnere fremtid

Land4Climate-projektet spiller en afgørende rolle i arbejdet med at udtage lavbundslande og udvikle nye, multifunktionelle anvendelsesmuligheder for disse arealer.

I Guldborgsund Kommune arbejder vi med tre spændende cases: Hesnæs, Sydfalster og en generel erfaringsopsamling. Projektet bidrager ikke kun til en markant reduktion af CO₂-udledningen, men også til forebyggelse af oversvømmelser. Derudover beskyttes grundvand og drikkevand, og udledning af kvælstof reduceres.

Land4Climate samarbejder tæt sammen med fem danske og fem svenske kommuner, universiteter og styrelser i begge lande. Denne stærke alliance gør det muligt at analysere resultaterne og udvikle metoder, der kan danne grundlag for fremtidige nationale indsatser med lavbundslande i Danmark og Sydsverige.

Land4Climate er et skridt mod en mere klimasikker og bæredygtig fremtid, hvor vi kombinerer lokal handling med international viden for at skabe løsninger, der gør en reel forskel.

5 SVENSKE OG 5 DANSKE KOMMUNER, UNIVERSITETER OG STYRELSE SAMARBEJDER OM UDTAGNING AF LAVBUNDSJORDE

VESTERMOSEN PÅ LOLLAND. LAVBUNDSJORD
HVOR DRÆNINGEN SKAL BEGRÆNSES OG
CO₂ UDLEDNINGEN DERFOR BLIVER REDUCERET.

Innotech TaskForce

Projektet arbejder med brugerdreven innovation gennem borgerinddragelse, med fokus på hvordan data og teknologi kan gøre levedygtige landsbyer mere attraktive.

Der samarbejdes med lokale borgere fra foreningen Falsters Hjerter om mobilitetsbehov og om, hvordan cyklisme kan fremmes og integreres i den kollektive trafik.

Projektet understøtter den internationale rammeplans indsatsmål om at skabe bæredygtige og levende landsbysamfund, hvor borgerne aktivt inddrages i udviklingen af deres lokalsamfund, samtidig med at grøn omstilling styrkes i lokalområder og landdistrikter.

Et særligt fokusområde er skoletrafikken til Møllebakkeskolen, og hvordan data kan indsamles til kortlægning af elevernes transportvaner til en skole i et landområde.

En borgerworkshop er gennemført i samarbejde med Falsters Hjerter med oplæg om demografi og transportmuligheder – både med egen bil og kollektiv trafik – samt med fokus på elevernes

BORGERWORKSHOP. PLANLÆGNINGEN TAGER FART I HORREBY MARTS 2024.

transportvaner, sikker skolevej og reduktion af CO₂-udledning. Workshoppen afdækkede behovet for en kortlægning af transportvanerne, da Møllebakkeskolen adskiller sig fra mange andre folkeskoler ved, at cirka halvdelen af eleverne bor uden for skoledistriktet.

Møllebakkeskolen har bidraget med indledende dataindsamling, og i juni 2024 blev der i samarbejde med en skoleklasse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt eleverne om deres transport til og fra skolen i løbet af en uge, med særligt fokus på valg af transportmiddel.

Resultaterne er efterfølgende anvendt i matematikundervisningen. Næste skridt er en digital indsamling af transportvanedata til udvikling af løsningsforslag, der kan reducere "kys og kør"-trafik til Møllebakkeskolen, samt initiere forsøg, der kan motivere flere elever til at cykle eller gå til skole.

Disse tiltag vil bidrage til elevernes sundhed, mere sikre skoleveje i nærområdet og en reduktion af CO₂-udledningen.

Unge og demokrati (Youth Mental Health Alliance, D-Effect og UrbCitizen Power)

De unges Guldborgsund er et internationalt samarbejde med fokus på involvering af unge, hverdagsdemokrati og aktiv deltagelse. Fællesnævneren for alle tre projekter er at styrke og understøtte unge i Guldborgsund til at blive forandringsskabere. Forventningen er, at projekterne – hver med deres særlige tilgang – bidrager til at styrke de unges følelse af fællesskab og deres kompetencer til at forstå og deltage i demokratiske processer, inspireret af internationalt samarbejde.

Youth Mental Health Alliance har fokus på at udvikle, afprøve og teste konkrete aktiviteter, der kan fremme mental trivsel blandt unge i

TRE EU-PROJEKT FOR DE UNGES GULDBORGSUND

- 1 Youth Mental Health Alliance**
(projektperiode 2024-2026)
- 2 D-Effect**
(projektperiode 2024-2027)
- 3 UrbCitizen Power**
(projektperiode 2024-2028)

Guldborgsund. Projektet anvender "ABC for mental sundhed" som ramme og udgangspunkt for aktiviteter med fokus på forebyggelse og generel sundhedsfremme.

Lokalt samarbejder kommunen med ungdomsuddannelser og ungdomsaktører. Med midler fra projektet arrangeres oplægsrunder, hvor undervisere og ungdomsaktører får faglig viden og kompetencer inden for temaer som mental sundhed og trivsel, relationel velfærd (hvordan vi bedst møder de unge) samt ny og klassisk udsathed i ungdomslivet.

D-Effect sætter fokus på at teste og promovere metoder til internationale demokrati-festivaler om ungedemokrati og ungeinvolvering i Østersøområdet. Guldborgsund arbejder for, at de unges stemmer bliver hørt og inkluderet i demokratiske processer. Projektet understøtter samskabelse af mindre arrangementer, besøg og udvekslinger på tværs af landegrænser, som kan føre til større festivaler.

I D-Effect samarbejdes der bredt med lokale ungdomsuddannelser og ungdomsaktører. Derudover er der etableret et lokalt aktørnetværk: Fælles om Ungeliv. I efteråret 2024 blev fire ansatte fra Guldborgsund Kommune uddannet som Demokrati Fitness-trænere.

Demokrati Fitness giver deltagerne mulighed for at øve sig i demokratisk deltagelse. I 2025

SUCCESS. UDDANNELSE I DEMOKRATI FITNESS. BYENS HUS, ROSKILDE. FOTO: DEMOKRATI FITNESS. **PROJEKT D-EFFECT.** TIL HØJRE SES OPSTARTEN AF PROJEKT D-EFFECT I ELBLAG, POLEN.

planlægges en lokal Masterclass i Demokrati Fitness, hvor 14 deltagere – herunder undervisere, ungdomsaktører og partnere fra D-Effect – også bliver uddannet som trænere.

UrbCitizen Power har som hovedfokus at gentænke og udvikle et nyt format for et ungeorgan i Guldborgsund. Ud over erfaringerne fra D-Effect og Youth Mental Health Alliance er Guldborgsund Kommune primo 2025 blevet partner i et dansk, tværkommunalt projekt, Ung_Indflydelse, hvor en ungeborgersamling skal udvikle anbefalinger til fremtidens skole-, forenings- og kommunaldemokrati.

MADSKOLE. ALLE SKOLEBØRN I GULDBORGSUND KOMMUNE TILBYDES VILD MED MAD-KURSER PÅ SAKSKØBING MADSKOLE, UDVIKLET AF EU-PROJEKTET FEAST.

FEAST – fødevarer systemer der støtter sunde og bæredygtige madvaner

FEAST er et femårigt forsknings- og udviklingsprojekt med 32 partnere fra 15 europæiske lande. Guldborgsund Kommune er ét af 12 Living Labs i Europa, der i samarbejde med lokale partnere afprøver metoder til at styrke børn og unges kost- og madvaner i en sundere og mere bæredygtig retning. Fokus er på strukturel forebyggelse, sundhedsfremme og trivsel.

I perioden 2022-2023 er der udviklet og igangsat heldagsundervisning om madlavning og råvarekendskab på Sakskøbing Madskole. "Vild med Mad"-kurserne tilbydes alle skolebørn i kommunen. Indsatsen evalueres i 2025 med henblik på vurdering af ordningen, der løber frem til 2026.

Projektaktiviteterne i FEAST har placeret Guldborgsund Kommune centralt i den nationale dagsorden om en skolemadsordning. Derfor arbejdes der i perioden 2024-2026 med afprøvning af skolemadsordninger i forlængelse af den nationale forsøgsordning, som løber fra 2025-2028.

Der er udvalgt to forsøgsskoler – Sakskøbing Skole og Sundskolen – der er klar til at søge ind på ordningen i 2025. Herefter undersøges mulighederne for at udvide ordningen til andre skoler.

32
PARTNERE FRA
15 EUROPÆISKE
LANDE
SAMARBEJDER
OM SUNDERE MAD

TRE MÅL FOR FEAST I 2022-2027

- 1** Kortlægge faktorer og barrierer, der påvirker kostvaner særligt blandt børn, unge og udsatte grupper.
- 2** Udvikle strategier og indsatser, der fremmer sunde kostvalg og styrker borgernes muligheder for at leve sundere liv
- 3** Fremme gennemførelse af fødevare- og sundhedspolitikker for at accelerere overgangen til mere bæredygtige fødevare-systemer.

FEAST bidrager til den internationale rammeplans indsatsmål om at udvikle rammevilkår, der giver børn, unge og forældre de bedste forudsætninger for at træffe sunde kostvalg i dagtilbud, skoler og fritidsliv.

Der er et tæt samarbejde mellem Strategi & Udvikling, Afdeling for Folkesundhed, Center for Børn & Læring, Center for Teknik & Miljø, Fælleskøkkenet i Sakskøbing, Sakskøbing Madskole, CELF, Roskilde Universitet samt Københavns Universitet.

FOLKEFEST. FEAST HAR DELTAGET VED SAKSKØBING FRUGTFESTIVAL FOR AT STYRKE SUNDE MADVANER BLANDT BØRN OG UNGE.

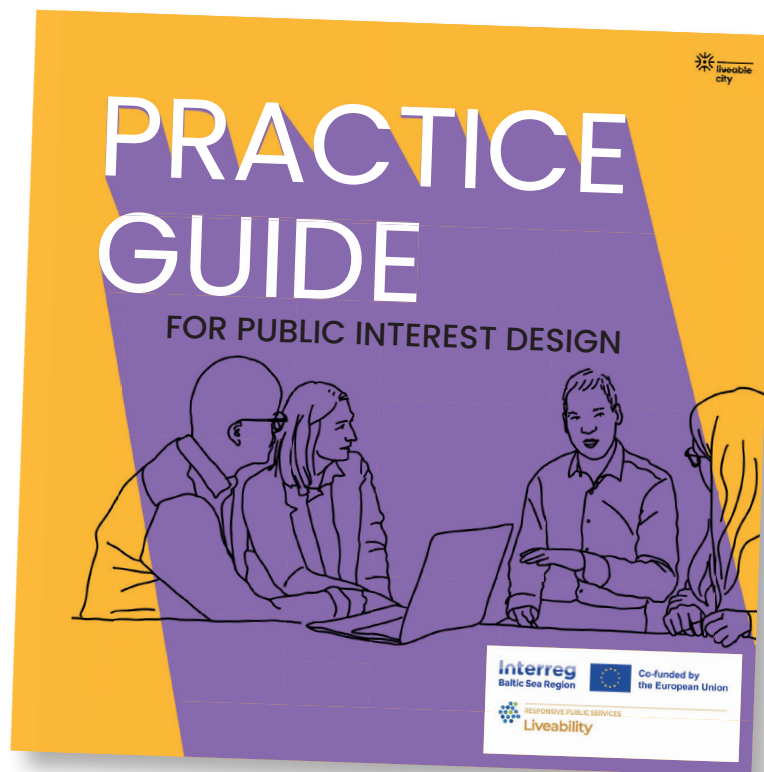
Liveability

Projektet understøtter Guldborgsund Kommunes arbejde med at udvikle arbejdsmetoden "En borger – En plan", der skal sikre en samlet og sammenhængende service til borgere med komplekse problemer og behov.

De store velfærdsforvaltninger skal finde nye måder at samarbejde på, så borgerne oplever en mere helhedsorienteret indsats. Projektet bidrager til den internationale rammeplans mål om tidlig opsporing af mistrivsel og forebyggelse af fysisk, psykisk og social mistrivsel. Det skal gøre det lettere for borgere med flere sociale udfordringer at få én samlet løsning frem for mange parallelle sager.

Formålet er at udvikle og afprøve nye metoder til indsatsen over for sårbare familier med komplekse socialsager, der går på tværs af flere myndighedsområder. Der skal skabes én indgang og afprøves en løsningsfokuseret tilgang, som styrker borgernes evne til at mestre egen tilværelse.

I 2023 blev der ansat en indsatskoordinator, som i samarbejde med styregruppe, arbejdsgruppe og kollegaer i flere fagcentre har udviklet og afprøvet nye arbejdsgange. Indsatskoordinatoren opbygger en tillidsfuld relation til familien og vurderer, hvilke fagområder der skal inddrages i den videre dialog. Samtalerne foregår i lokaler med et hjemligt præg på plejecenter Oasen på Østerbro.

GUIDE. SOM LED I PROJEKTET STOD VI I GULDBORGSUND FOR AT SAMLE PROJEKTETS METODER OG ERFARINGER I EN GUIDE, DER KAN FUNGERE SOM INTERNATIONAL INSPIRATION OG LÆRING.

Herefter udarbejdes en samlet plan i samarbejde mellem borger, indsatskoordinator og sagsbehandlere på tværs af fagcentre. Planen prioriterer, hvor der skal sættes ind først, mens andre sager og procedurer midlertidigt sættes i bero. Målet er at effektivisere den helhedsorienterede indsats: den rette indsats på rette tid og færrer

dobbeltindsatser. Familien skal opleve større inddragelse, aktiv deltagelse i egen sag og bedre mulighed for selv at handle.

Frem til udgangen af 2024 har 28 familier deltaget i pilotprojektet – flere end forventet. For de fleste familier har der været en positiv udvikling, og de udtrykker tilfredshed med at blive mere involveret i løsningen af egne udfordringer.

Nogle familier vælger at trække sig, fordi den indledende støtte er tilstrækkelig til, at de kan fortsætte på egen hånd, mens andre oplever, at tilbuddet ikke passer til deres aktuelle situation.

De udviklede metoder evalueres, og erfaringerne skal udbredes i organisationen. Liveability kan dermed forbedre, hvordan vi indretter myndighedsarbejdet for udsatte borgere.

Derudover har Liveability gennemført en række kultur- og kunstaktiviteter i Østerbro-området for at styrke børn og unges identitet og fællesskab. 75 børn har deltaget i aktiviteter som etablering af et kvashegn i byrummet og udvikling af konkrete kunstværker.

KVASHEGN. KUNST, BIODIVERSITET OG FÆLLESSKAB FORENES PÅ ØSTERBRO.

Interreg-projektet RE-BAL – et dansk-tysk arbejdsmarked

RE-BAL er et Interreg-samarbejdsprojekt mellem Guldborgsund Jobcenter og andre jobcentre, arbejdsmarkedsaktører og uddannelsesinstitutioner på tværs af Femern Bælt. Projektet har til formål at styrke det grænseoverskridende arbejdsmarked og øge medarbejdermobiliteten i regionen.

Projektet har omfattet online workshops om arbejds- og virksomhedskulturer i Danmark og (Nord-)Tyskland samt om arbejdsmarkeds-effekterne af Femern Bælt-forbindelsen.

Der er gennemført gensidige dagsbesøg med fokus på arbejdskraftbehovet i forbindelse med tunnelbyggeriet, herunder besøg på byggepladsen, samt virksomhedsbesøg med fokus på turismesektoren.

Derudover har projektet inkluderet sprogundervisning i nabolandets sprog for jobcentermedarbejdere samt informationsmøder for både medarbejdere og ledige borgere om arbejdsmarkedet, jobsøgning og regler for grænsependlere i Danmark og (Nord-)Tyskland.

Projektaktiviteterne har styrket jobcentermedarbejdernes viden om nabolandets arbejdsmarkedsforhold og deres muligheder for kvalificeret at vejlede jobsøgende om at bo og arbejde på tværs af grænsen.

Twinning-samarbejde med ukrainske kommuner

I 2020 blev Guldborgsund Kommune inviteret af Udenrigsministeriet (UM) til at deltage i et samarbejde med ni kommuner i det sydvestlige Ukraine. Formålet var at støtte Ukraines kommunalreform og demokratiudvikling – og mere specifikt at styrke de ukrainske kommuners kapacitet til at levere serviceydelser og samarbejde med borgerne.

Samarbejdet startede i december 2020 og var oprindeligt planlagt at løbe til december 2023,

men blev forlænget til oktober 2024. Projektet var fuldt finansieret af UM med et budget på to mio. kr. Der blev etableret et tæt samarbejde med EU-programmet U-LEAD, som bidrog med kommunikation og logistik.

De ni kommuner er fordelt på tre regioner i det sydvestlige Ukraine: Ivano-Frankivsk, Chernivtsi og Zakarpattia. Kommunerne har mellem 10.000 og 50.000 indbyggere, store landområder og mindre byer – én by har ca. 20.000 indbyggere. Samarbejdet blev præget af corona-krisen fra 2020 til efteråret 2021 og af det russiske angreb på Ukraine den 24. februar 2022. De første 2½

år foregik derfor via online-møder, workshops og virtuelle studieture.

FØDEVAREHJÆLP

Efter angrebet på Ukraine blev 100.000 kr. – svarende til 5 % af projektbudgettet – anvendt til fødevarehjælp. I september 2022 blev seks tons langtidsholdbare fødevarer sendt fra Guldborgsund til de ukrainske samarbejdskommuner.

TO EUROPÆISKE KONFERENCER I BRUXELLES

Den 8.-9. november 2023 deltog borgmester Simon Hansen og kommunens to projektledere

NØDHJÆLP. 6 TONS FØDEVAREHJÆLP TIL UKRAINE ER BLEVET LASTET OG KLAR TIL EN KØRETUR PÅ 1.200 KM. NØRRE ALSLEV, SEPTEMBER 2022.

2020

I projektets startfase (nov. 2020 – okt. 2021) blev samarbejdet etableret og struktureret og to stk. todages online studieture med politisk deltagelse blev gennemført.

2021

I implementeringsfasen (nov. 2021 – dec. 2023) blev 11 online workshops og fire studieture til Guldborgsund gennemført herunder et besøg af ukrainske borgmestre og kommunechefer og U-LEAD-repræsentanter.

2024

Under projektførlængelsen (jan. 2024 – okt. 2024) blev der gennemført en online workshop, og en studietur til Guldborgsund. Der blev også – endelig – gennemført to rejser til Ukraine med deltagelse af Guldborgsund-politikere og -medarbejdere. Under den ene rejse blev der i Ivano-Frankivsk gennemført en erhvervsskoleworkshop.

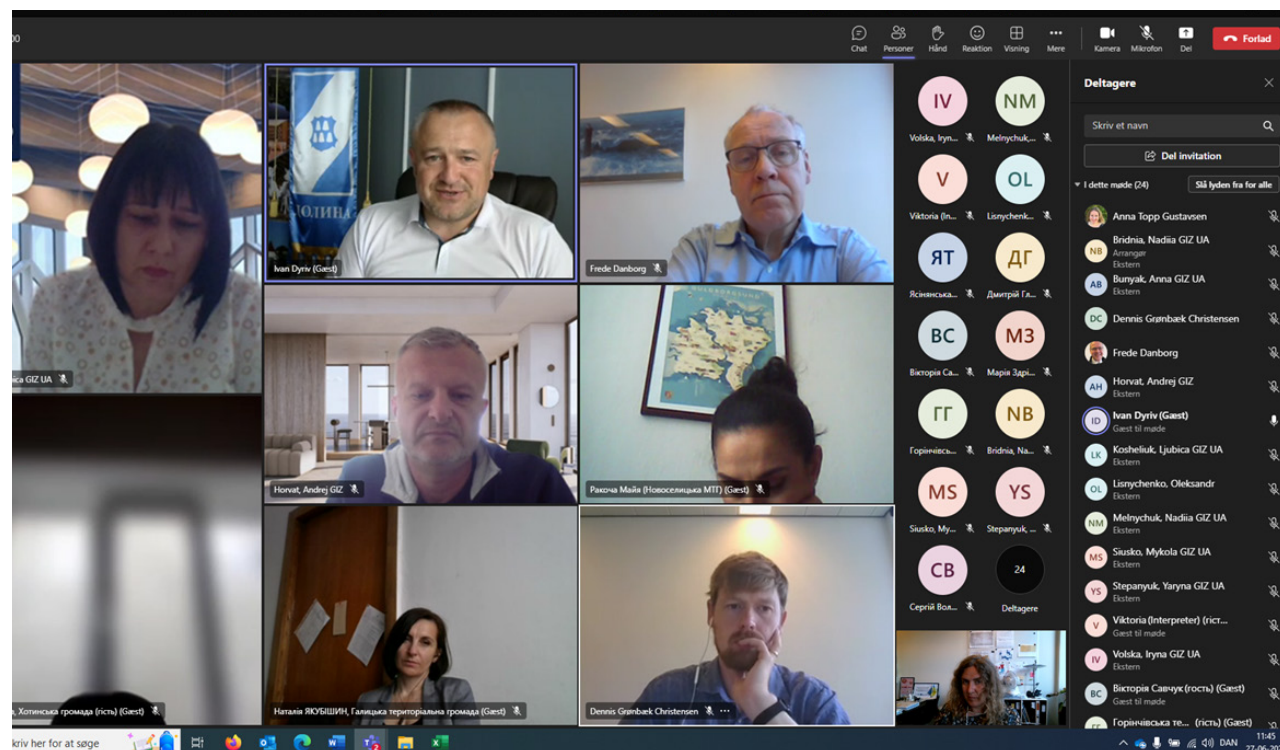
i U-LEADS Bridges of Trust Annual Meeting og Act Now Mayors Conference 2023 i Bruxelles. Her præsenterede borgmesteren Guldborgsunds erfaringer fra samarbejdet med de ni ukrainske kommuner. Tre ukrainske borgmestre fra styregruppen deltog også i møderne.

RESULTATER AF SAMARBEJDET

Ved Act Now-konferencen fremhævede de ukrainske borgmestre projektets resultater, herunder viden om decentral energiforsyning, energibesparelser, genbrug og grønne energikilder, revitalisering af landsbyer gennem lokale foreninger og små støttemidler samt inspiration til erhvervsservice og erhvervsudvikling.

Samarbejdet blev evalueret i sommeren 2024 via en spørgeskemaundersøgelse. Alle ukrainske kommuner udtrykte, at aktiviteterne har givet stor inspiration og ny viden til drift og udvikling af deres kommuner. Det har også ført til nye tilbud og samarbejder rettet mod borgere, erhvervsliv og lokale myndigheder. For Guldborgsund Kommune har samarbejdet haft to væsentlige effekter:

- Kommunen som attraktiv arbejdsplads, som er et strategisk tema i kommunens planstrategi. Over 20 medarbejdere fra fem afdelinger har deltaget og fået styrket deres faglige kompetencer, netværk og internationale erfaringer.

DIGITALT KONTAKT. UKRAINERE OG DANSKERE MØDES ONLINE OM "KOMMUNEN SOM PLANLÆGNINGS-MYNDIGHED I FORHOLD TIL VIRKSOMHEDER", 27. JUNI 2023.

- Branding af kommunen – lokalt, nationalt og internationalt. Ukraine-samarbejdet er omtalt i medier, og Københavns Universitet har publiceret en videnskabelig artikel med en positiv vurdering af projektet.

Der har desuden været bred lokal deltagelse fra foreninger, institutioner og virksomheder, især i forbindelse med ukrainske studieture til Guldborgsund, hvilket har styrket kommunens identitet og synlighed.

Oreby Gl. Kro

MØDE. BORGMESTRE OG VICEBORGMESTRE FRA DE NI UKRAINSKE SAMARBEJDSKOMMUNER SAMMEN MED BORGMESTER SIMON HANSEN, OG U-LEAD REPRÆSENTANTER OG MEDARBEJDERE FRA GULDBORGSUND. OREBY KRO 6. JUNI 2023.

OREBY KRO
Åbningstider
Mandag - Fredag 12.00 - 22.00
Lørdag 12.00 - 22.00
Søndag 12.00 - 20.00
Køkkenet holder åbent til kl. 24.00
www.orebykro.dk
tlf. 46 46 1990

UDE I DET FRI. UKRAINERE OG DANSKE VÆRTER PÅ CYKELTUR PÅ SYDFALSTER FOR AT HØRE OM LOKALPLANLÆGNING OG BORGERINDDRAGELSE, MAJ 2023.

VIDEREFØRELSE

Twinning-samarbejdet fortsætter under Danmarks Ukraine-fond og Ukraine-Danmark Twinning Programme. I november 2024 fik Guldborgsund sammen med tre af de oprindelige

ukrainske kommuner godkendt en ansøgning til et étårigt samarbejde med start i 2025. Fokus er decentral energiplanlægning og landdistrikts-udvikling. Det forventes, at samarbejdet videreføres med nye formål og aktiviteter.

TRE KOMPONENTER I TWINNING-SAMARBEJDET

Dialog og samarbejde med borgerne for lokal forvaltning og demokrati;

- Kommunikation og interaktion med borgerne
- Fysisk og strategisk planlægning og borgerinddragelse (fx kommuneplan, lokalplanlægning og helhedsplaner)
- Samarbejde og dialog med lokal-områder og foreninger

Dialog og samarbejde med erhvervs-livet for lokal erhvervsudvikling;

- Kommunens erhvervsservice og samarbejde med erhvervslivet
- Business Lolland-Falsters rolle og opgaver for lokal erhvervsudvikling
- Besøg og interviews med lokale virksomheder.

Dialog og samarbejde med andre kommuner for varetagelse af større offentlige opgaver;

- Introduktion til KL – Kommunernes Landsforening
- Eksempler på Kommunens samarbejde med nabokommuner, fx REFA, LF-brandvæsen mm.

FERMERN BÆLT. DEN NYE TUNNEL ER UNDER KONSTRUKTION. GULDBORGSUND KOMMUNE HAR OMFATTENDE SAMARBEJDE MED TYSKE PARTNERE OG FORBEREDER DEN MENTALE BRO PÅ TVÆRS AF FEMERN BÆLT. FOTO: SUND OG BÆLT

TRE PROJEKTER HVOR GULDBORGSUND KOMMUNE ER NETVÆRKSPARTNER

1

ROUNDGOBY 2023-2025,
INTERREG BALTIC
SEA REGION

Projektet fokuserer på mulighederne for at udvikle et kommercielt bæredygtigt fiskeri af den invasive fiskeart rundmundet kutling. RoundGoby skal understøtte myndighederne i at tilpasse de juridiske rammer og vejlede virksomheder i udvikling af egnede fiskeredskaber og fiskeprodukter til lokale markeder.

2

PÅ VEJ MOD
FEMERN BÆLT-
DANNELSESREGION,
2023-2026

Projektet er et dansk-tysk strategisk partnerskab og dannelsesnetværk mellem uddannelses-, erhvervs- og kulturaktører. Formålet er at forberede danske og tyske projektpartnere – herunder uddannelsesinstitutioner, forvaltninger, erhvervsaktører og borgere på begge sider af grænsen – bedst muligt til den kommende Femern-forbindelse.

3

NETE
(NETWORK TRANSVERSAL
EMPOWERING)
2024-2027, INTERREG
DEUTSCHLAND-DANMARK.
Projektet skal skabe stærkere mentale forbindelser mellem Danmark og Tyskland og bygge bro mellem borgere og foreninger i grænseregionen. NETE styrker forståelsen og håndteringen af grænseoverskridende udfordringer inden for områder som sundhed, natur, klima og demokrati.

PROJEKTER PÅ VEJ

CLIMATEBLUE

Stormfloden i oktober 2023 forårsagede store skader i både Danmark og Tyskland og viste, hvor vanskeligt det er at kontrollere vandets kræfter. Men hvilken strategi skal vi vælge for vores kyster – og hvad vil vi som borgere bakke op om? Disse spørgsmål skal ClimateBlue-projektet besvare under ledelse af Syddansk Universitet i samarbejde med fem danske kommuner.

Projektet vil gennem borgerinvolvering skabe input til langsigtede kyststrategier for

HESNÆS KYST. GULDBORGSUND KOMMUNES KYSTER SKAL INDDRAGES I DET KOMMENDE PROJEKT RE:COAST SOM SKAL KOMBINERE KYSTBESKYTTELSE OG UDVIDELSE AF FUNKTIONER OG REKREATIVE MULIGHEDER. FOTO: VISIT-LOLLAND FALSTER / BEST-PRODUCTION

Østersøregionen. Guldborgsund Kommune vil arbejde med klimabeskyttelse af Nykøbing Falster, afvandingsinfrastruktur på Sydfalster samt kystbeskyttelse ved Sønder Alslev og Ulslev Strand.

Projektet er godkendt, medfinansieres af Interreg Danmark-Tyskland og starter i marts 2025.

ART CONNECTS – YOUTH OF THE BALTIC

Guldborgsund Kommune deltager i et internationalt ungdomskunstprojekt sammen med Rostock Kunsthalle. Her får unge fra otte skoler i otte lande i Østersøregionen mulighed for gennem kunst og kreativitet at reflektere over Østersøens betydning i deres dagligdag og forstå betydningen af kreativt arbejde.

Projektet bruger kunst som dialogværktøj til at styrke forståelsen af demokratiske processer og

identitet. Det er godkendt og medfinansieres af The Council of the Baltic Sea States og gennemføres i 2025 med udstillinger i Rostock Kunsthalle.

RE:COAST – ENHANCING THE RESILIENCE OF COASTAL TOURISM IN THE SOUTH BALTIC AREA

Guldborgsund Kommune er leadpartner på en Interreg South Baltic-ansøgning sammen med 12 partnere fra Tyskland, Sverige, Polen og Litauen. Projektet har til formål at kombinere kystbeskyttelse med udvidelse af områdets funktioner og rekreative muligheder for både turister og lokale.

Der arbejdes med løsninger som vandreservoirer, dræningssystemer og pilebaseret kystbeskyttelse, der skal beskytte populære turistbyer og kulturarvssteder.

Guldborgsund Kommune anvender Hesnæs Havn som case. Andre danske partnere er Lolland Kommune og Foreningen af Danske Lyst-bådehavne (FLID), mens Visit Lolland-Falster og Region Sjælland er netværkspartnere. Ansøgningen er indsendt til Interreg for den Sydlige Østersø og forventes godkendt juni 2025 med projektstart september 2025.

TIPPING FOODS

Tipping Foods handler om at fremme nye og bæredygtige kostvaner blandt børn og unge. Guldborgsund Kommune skal sammen med DemocracyX (DK) og seks partnere fra Portugal og Bulgarien arbejde med bæredygtige fødevarer og fødevarer systemer.

Der vil være målrettede indsatser for at ændre børns og unges kostvaner i en mere bæredygtig retning, understøtte folkesundhed og fremme en mere bæredygtig fødevarerproduktion. Projektet kobles til igangværende indsatser som Saks-købing Madskole, Frie Bymidter og forsøg med skolemad. Ansøgningen er indsendt til Horizon Europe med forventet start januar 2026.

NEW EUROPEAN BAUHAUS (NEB)

Projektet skal fremme aktivt medborgerskab blandt unge ved at informere og undervise dem i kerneværdierne i New European Bauhaus. Målet er at inspirere unge til at se deres lokal-område som inkluderende, smukt og æstetisk – og give dem værktøjer til at omsætte NEB-værdierne til konkrete aktiviteter, der gavner lokalsamfundet.

PROJEKTET WEB FOR LIFE HAR UDVALGT EN RÆKKE DYREARTER, SOM ALLE ER SÅRBARE OG I TILBAGEGANG

I Guldborgsund vil fokus være på Markedshallen og de ungegrupper, der er aktive her. Øvrige partnere er fra Kiel, Riga, Gdansk og Vilnius. Ansøgningen er indsendt til Erasmus+ og projektet forventes at starte i efteråret 2025.

WEB FOR LIFE

WEB for Life har fokus på beskyttelse af truede arter og naturtyper. Projektet ønsker at øge naturtætheden ved at stabilisere og genoprette truede og isolerede bestande samt forbinde naturområder, herunder Natura 2000-områder.

Etablering af spredningskorridorer mellem Natura 2000-områderne skal styrke biodiversiteten i et landskab præget af fragmenteret natur.

Projektet omfatter en række sårbare dyrearter (fugle, insekter, padder og pattedyr) og vil udnytte den kommende udtagningsindsats i den "Grønne Trepert".

Derudover vil projektet demonstrere alternative finansieringsmodeller gennem virksomhedsrelevante indsatser, baseret på nye EU-krav om ESG-rapportering. Projektet gennemføres i samarbejde med bl.a. Næstved og Kolding Kommuner.

Ansøgningen indsendes til Life+ i september 2025 med planlagt start forår 2026.

VÆKST. MARKEDSHALLEN PÅ NYKØBING HAVN DANNER RAMME OM ET VÆLD AF FORENINGER OG INITIATIVER. HER ER BESØG AF ET TYSK-DANSK UNGEPROJEKT OM INNOVATION.

MARKEDSHAL

FEHMARN BELT
INNOVATION

Samarbejde
uden grænser

Interreg
Deutschland - Danmark

Zusammenarbeit
ohne Grenzen

VENSKABSBYER OG INTERNATIONALE UDVEKSLINGER

Guldborgsund Kommune har et stærkt internationalt netværk af venskabsbyer og samarbejdspartnere, der skaber muligheder for kulturudveksling, uddannelsesprojekter, erhvervssamarbejde og fælles udviklingsinitiativer. Disse partnerskaber styrker kommunens internationale profil og giver borgere, skoler, foreninger og virksomheder adgang til nye oplevelser og viden.

Skoleudvekslinger

Internationale skoleudvekslinger – typisk i form af en uges internationale skolelejr – er blandt de aktiviteter, der involverer flest borgere i kommunen, nemlig skoleeleverne.

Udvekslingerne foregår primært gennem skole-netværket 'Exchanges for All (EFA)', som omfat-

ter ca. 20 skoler i Østersøregionen, heraf seks skoler i Guldborgsund Kommune: Stubbekøbing Skole, Sophieskolen, Sydfalster Skole, Møllebak-skolen, Nysted Skole og Nr. Alslev Skole. På grund af stigende priser efter corona og inflation har Nysted Skole og Nr. Alslev Skole dog fra 2024 været nødt til at holde pause i samarbejdet.

De øvrige skoler afprøver nu en ny model med udvekslinger, hvor rejsetiden maksimeres til otte timer, så udvekslingen kan gennemføres fra mandag morgen til fredag aften.

De udenlandske samarbejdsskoler ligger i Schwaan nær Rostock, Wejherowo ved Gdansk, fire skoler i Klaipeda-området i Litauen, tre skoler i Guldborgsunds venskabsby Liepaja, én skole

20
SKOLER OMKRING
ØSTERSØEN
DELTAGER
I NETVÆRKET
'EXCHANGES
FOR ALL'

BORGMESTERBESØG. DEN NYVALGTE OVERBORG-
MESTER I ROSTOCK EVA-MARIA KRÖGER BESØGER
BORGMESTER SIMON HANSEN OG KOMMUNAL-
DIREKTØR SØREN BONDE MAJ 2023. DELEGATION-
EN BESØGTE OGSÅ SOPHIESKOLEN MED SKOLE-
LEDER JAN AXELSEN OG TRE ELEVER.

i Estland, to skoler i Finland samt flere skoler i Sverige.

I 2023 gennemførte EFA-netværket 12 udvekslinger, hvor Guldborgsund deltog med 165 elever og 22 lærere. I 2024 blev der gennemført otte udvekslinger med deltagelse af 120 elever og 16 lærere fra kommunen.

Under udvekslingerne deltager eleverne i internationale workshops med undervisning i musik, dans, teater, billedkunst og cirkus. Her får de unge mulighed for aktiv deltagelse og for at tale engelsk i et omfang, der langt overstiger, hvad der normalt sker i klasselokalet.

Udvekslingerne har temaet "Stop Klimaforandringer" og bringer eleverne i kontakt med jævnaldrende fra hele Europa. Skolernes erfaring er, at dette øger de unges geografiske og sociale mobilitet, styrker dannelse og modning samt fremmer sproglæring.

EFA-samarbejdet er struktureret omkring et internationalt planlægningsmøde i januar i Nykøbing, forårsudvekslinger i maj og efterårsudvekslinger i september. Derudover har EFA et

ROSTOCK. I ØVERSTE BILLEDE SÆTTER UNGE BILLEDER OG FØLELSER PÅ ØSTERSØ-REGIONEN. ROSTOCK KUNSTHALLE 2023-2024.

GLÆDE. EXCHANGES FOR ALL BRINGER BEGEJSTRER BØRN OG UNGE I ØSTERSØOMRÅDET.

forskningsamarbejde med Professionshøjskolen Absalon om udvekslingsaktiviteterne og en video, der dokumenterer samarbejdet.

Udvekslingerne støttes af Nordisk Ministerråd (Nordplus Junior) og EU's Erasmus+ program. Foreningen Arttrain, som deltager i udviklingen af EFA-netværket, har desuden modtaget 1 mio. kr. fra A.P. Møller Fonden til udvikling af den nordiske dimension i skoleudvekslingerne.

Sophieskolen har fortsat sit samarbejde med Gymnazium Ivana Kupca i Hlohovec, Slovakiet. I både efteråret 2023 og 2024 har Sophieskolen haft besøg af grupper af elever og lærere, der studerede det danske skolesystem.

Besøgene omfattede deltagelse i undervisning på Sophieskolen og Katedralskolen (STX og HHX), besøg på Kulturfabrikken samt møder med lærere, ledelse og elevråd. Fokus har været på Sophieskolens erfaringer med praksisorienteret undervisning, børnesyn, elevinddragelse og pædagogisk læringscenter.

I oktober 2023 rejste 8. årgang fra Idestrup Privatskole på klassetur til Hamborg for at lære om forholdet mellem Danmark og Tyskland, især den kommende Femern Bælt-forbindelse.

Guldborgsund Ungdomsskole

Guldborgsund Ungdomsskole (GUS) har en lang tradition for internationale udvekslinger, især med venskabsbyen Rostock, gennem Erasmus+-

46 UNGE OG 15 GRUPPELEDERE DELTOG I UNGDOMS- UDVEKSLINGEN HELEO WORLD. DELTAGERNE KOM FRA DANMARK, LITUAEN, FINLAND, TYRKIET OG ITALIEN

projekter og som en fast del af ungdomskonferencen under UBC's toårige kongres.

UBC-samarbejdet er vigtigt for GUS både som netværksforum og som platform for unge til at mødes, udveksle og inspirere hinanden til nye temaer.

I uge 7 i 2024 var GUS vært for en ungdomsudveksling, der byggede videre på projektet "Hello World", hvor GUS tidligere deltog som partner.

Fokus var på unge, der på forskellig vis tilhører mindretal. Resultatet af ugens aktiviteter blev en række podcasts.

Udvekslingen, kaldet "The Ripple Effect", samlede unge til kreative workshops inden for billedkunst, musik, dans og drama med temaer som demokrati, menneskerettigheder, krigen i Ukraine, mental sundhed og klimaændringer. Formålet var at engagere unge i tidens vigtigste spørgsmål og styrke deres stemme i debatten om fremtidens samfund. Der deltog 46 unge og 15 gruppeledere fra Danmark, Litauen, Finland, Tyrkiet og Italien.

I starten af 2024 fik Guldborgsund Ungdomsskole godkendt sin ansøgning om Erasmus+-akkreditering på ungdomsområdet. Akkrediteringen giver nemmere adgang til EU-tilskud via en forenklet ansøgningsproces frem til 2027.

Ungdomsskolen vil med Erasmus+ Akkreditering have fokus på at udvikle unges interesse for indflydelse i relevante emner – både lokalt og i et større geopolitisk perspektiv – og samtidig styrke deres bevidsthed om egne og gruppers handlingers betydning for klima, natur og bæredygtighed.

Akkrediteringen omfatter også kompetenceudvikling for medarbejdere, så de bedre kan understøtte unges indflydelse på ungdomsskoletilbud og kommunal ungdomspolitik. I perioden 2024-2026 er der bevilget projekter for 1,1 mio. kr., som dækker både ungdomsudvekslinger og medarbejderudvekslinger.

Venskabsbysamarbejder

ROSTOCK

– HOVEDSAMARBEJDSPARTNER

Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Rostock siden november 2014, og har de sidste 15 år haft et meget bredt og omfattende internationalt samarbejde. Rostock er kommunens vigtigste internationale samarbejdspartner både i forhold til EU-projekter og udvekslinger.

Samarbejdet er på mange niveauer; politisk og myndighedsmæssigt, lokale og regionale offentlige institutioner, erhvervsorganisationer og virksomheder samt lokale frivillige borgere og foreninger.

BESØG AF ROSTOCKS BORGMESTER

Den 22. maj 2023 besøgte Rostocks nye Borgmester Eva-Maria Kröger Borgmester Simon Hansen og Kommunaldirektør Søren Bonde. Besøget var et første hilse-på besøg, der gav mulighed for at lære hinanden at kende og danne grundlag for et tæt politisk samarbejde.

Under besøget deltog også leder af Rostocks internationale kontor og Guldborgsund Kommunes to internationale koordinatore. Der var planlagt et spændende program med fokus på kommunens digitalisering på sundhedsområdet, oplæg om kommunens folkeskoler og vores kunst og kultur.

ROSTOCK ERHVERVSFORUM

Den 13. september 2023 deltog Borgmester Simon Hansen og Direktør for Business Lolland-

Falster Mikkel Wesselhoff i "Udenrigshandel-stopmøde for Sammenslutningen af Mellemstore Virksomheder" i Rostock, hvor Simon Hansen fremlagde Guldborgsund Kommunes situation, erhvervssamarbejdet på tværs af landegrænser og ønsker til det fremtidige tætte samarbejde.

ROSTOCK HANSE SAIL

I august 2024 deltog Borgmester og Udvalgsformand for Kultur, Fritid og Landdistrikter samt International Koordinator ved Hanse Sail. Desuden deltog repræsentanter for Nysted Hajkutter Regatta, som er officiel prolog til Hanse Sail i et særprogram. I 2023 og 2024 deltog 8-12 hajkuttere fra bl.a. Tyskland, Danmark, Estland, Polen og Sverige i sejladserne fra Nysted til Rostock.

Marielyst Turistinformation var også til stede gennem hele Hanse Sail med en placering på Warnemünde Havn med det mobile turistkontor for at promovere Guldborgsund Kommune.

WARNEMÜNDE WOCH

I juli 2023 og 2024 deltog Marielyst Turistinformation under Warnemünde Woche med kommunens mobile turistkontor for at promovere Guldborgsund Kommune. Mandagskoret fra Marielyst var også inviteret med på en endags-tur til Warnemünde Woche. I 2023 deltog desuden Sakskøbing Tambourkorps & Brass Band og Brandmuseet.

I både 2023 og 2024 har Sydfalster Turisme og Erhvervsforening / STEF været vært ved en stor

fest på Marielyst Torv for 100 kultur- og turisme-folk fra Warnemünde.

SENIORDANS NYKØBING

/ SYDFALSTER

Senior Dans Nykøbing har etableret kontakt med søsterorganisationen Erlebnis-tanz Rostock, som september 2023 var på besøg i Gedser og havde fællesdans i den store havneterminal.

15 september 2023 var 24 dansere fra Senior-dans Nykøbing på besøg i Rostock og gennemførte et utrolig vellykket genvisit hos Erlebnis-tanz Rostock, hvor de dansede med 25 dansere fra Rostock og præsenterede Guldborgsund Kommune på bedste vis i venskabskommunen Rostock.

KULTURBRO OVER ØSTERSØEN

Hver sommer siden 2013 – på nær corona-året 2021 – har der været en dansk-tysk kunstudstilling, ofte af to ugers varighed, på Marinestationen på Gedser Odde med lokale danske og Rostock-kunstnere. Den gennemgående titel er "Kulturbro over Østersøen". Den tyske partner er Der Rostocker Frauen*kulturverein Die Beginen. Op i mod 2.000 sommergæster besøger hvert år udstillingerne.

VIND I SEJLENE. HANSE SAIL I ROSTOCK

TILTRÆKKER HVERT ÅR I AUGUST MERE END EN MILLION GÆSTER. GULDBORGSUND DELTAGER MED NYSTED HAJKUTTER REGATTA MENS MARIELYST TURISTKONTO MARKEDSFØRER GULDBORGSUND MED EN STAND PÅ HAVNEN.

BANJAARD
KAMPEN

FART PÅ. FODBOLDKLUBBEN FC FALSTER VAR PÅ CYKELTUR OG FODBOLDTUR TIL ROSTOCK MED 26 UNGE DRENGE OG PIGER, AUGUST 2024.

I juli 2023 havde udstillingen det fælles tema HOPE, med deltagelse af 19 finske, tyske og danske kunstnere. Udstillingen blev vist på Marinestationen ved Gedser Odde.

I juli 2024 var der arrangeret en international Kunst-Camp med overskriften "Imagine – hvad nu hvis – what would be" med deltagelse af danske og tyske, polske og finske kunstnere. I 2024 blev udstillingen flyttet til andre lokaler i Gedser, da der ikke længere var mulighed for at benytte Marinestationen ved Gedser Odde.

SKOLEKUNSTPROJEKT MED ROSTOCK KUNSTHALLE

SUNDskolen deltog fra august 2023 til januar 2024 i projektet 'Review Ostsee Youth Biennale' sammen med Rostock Kunsthalle, som var en Ungdomsudstilling til Rostock Kunsthalles store to-årige kunstudstilling 'Ostsee Youth Biennale'.

Det er et kunstprojekt med fokus på unge der fortæller om livet omkring Østersøen. Kunst bruges som et redskab til dialog, og hvor de unge får mulighed for at sætte fokus på forskellige problemstillinger og udtrykker sig gennem egne følelser; bekymringer, glæde, frygt mm. Projektet inddrog unge fra byer omkring Østersøen, her Turku i Finland, Liepaja i Letland, Stettin i Polen og Trelleborg i Sverige.

FODBOLD CLUB FALSTER – FC FALSTER

Fodbold Club Falster (FC Falster) er en nystartet (2021) fodboldklub i Nykøbing med fokus på Unge, Fællesskab, Fairplay og at have det sjovt med fodbold.

FC Falster har i 2023 startet et samarbejde med tre fodboldklubber i Rostock TSV Rostock, SV Steilküste Rerik og FSV NordOst Rostock.

Målet med samarbejdet er at skabe relationer og bygge bro mellem vores to venskabsbyer via sport. I den forbindelse har FC Falster fået støttet til at gennemføre en række udvekslinger og fælles fodboldarrangementer.

WINTERCUP I ROSTOCK 19.2. 2023
FC Falster var på besøg i Rostock for at deltage i indendørs Wintercup og indgå aftale om fremtidigt samarbejde. Der var deltagelse af 22 U-13 drenge, ledere og supportere.

”Vi fik spillet en masse tætte kampe, scoret en masse flotte mål og grinet en masse, men vigtigst af alt fik vi vist en flot figur og blev inviteret til både sommerturnering med ophold og grillfest, samt til Wintercup igen i 2024”.

PÅ CYKEL TIL FODBOLDTURNERING I ROSTOCK 2023
21-23 april 2023 gennemførte FC Falster cykeltur med 43 spillere (U13 og U16) plus ledere til Rostock, med træning med venskabsklub og venskabsmøde med FC Hansa Rostock.

”
**VI FIK SPILLET
EN MASSE
TÆTTE KAMPE,
SCORET EN MASSE
FLOTTE MÅL
OG GRINET
EN MASSE**

FC Falsters har spillerne haft en stor fællesoplevelse hvor fodbolden og fællesskabet gik ”hånd i hånd”. De unge har gennem en fælles rejse på cykel styrket relationer på tværs af holdene, og turen gav indblik i tysk fodboldkultur og en tysk storby.

WINTERCUP I ROSTOCK 2024
FC Falsters deltog 11 feb. 2024 i Wintercup 2024 i Rostock med 10 andre fodboldforeninger fra Mecklenburg-Vorpommern og Hamburg. Det var 43 forventningsfulde U-14 piger og U-14 drenge, ledere og supportere der kickstartede vinterferien med en fodboldturnering i Rostock.

Der blev spillet en masse kampe og scoret en masse mål og vi mærkede sammenholdet som klub og med de tyske klubber – både drenge og piger fik brugt deres tyske, på banen og udenfor banen.

**AUGUST 2024 FC FALSTER
PÅ CYKELTUR TIL ROSTOCK**
26 unge drenge og piger – U15 – deltog på cykeltur til Rostock hvor de både de både fik spillet en masse fodbold og havde det sjovt. Der var sammenhold, internationale bekendtskaber og fodboldoplevelser i fokus. Det er afgørende for klubben og de unge, ikke mindst når foreningens grundsten er Fællesskab, Fairplay og at have det sjovt med fodbold.

EUTIN – VENSKABSBY SIDEN 1981
Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Eutin siden 1981. Eutin ligger i Femern-

Bælt korridoren, som har stor interesse for Guldborgsund Kommune. Der er udviklet et særligt tæt samarbejde gennem en række Interreg-projekter, ligesom institutioner og organisationer fra begge kommuner / byer har samarbejdet i mindre projekter og har etableret fællesskaber, fx musikskolerne og folkeskolerne.

Tyskklubben var på besøg i Eutin hos deres tyske venskabspartner i august 2023 med 12 deltagere. Tyskklubben er en forening, der samler mennesker fra Lolland-Falster, som ønsker at lære tysk, besøge Tyskland, og lære om tysk kultur. Gennem flere år har Tyskklubben haft jævnlige udvekslinger med tyske venskabspartnere i Eutin.

Eutin Stadtwerke (Eutin Forsyning) besøgte Guldborgsund Kommune den 15. april 2024 med 10 medarbejdere fra både StadtWerke og Eutin Kommune. Her blev de præsenteret for Kommunes energi- og varmeforsyning og der var bl.a. besøg hos Guldborgsund Forsyning og REFA.

Eutin åbnede efter 3 års arbejde det nye Eutiner Festspieler tribune den 28. juni 2024. Eutiner Festspieler Tribune har en stor betydning for Eutin som samlingspunkt og store koncerter. Guldborgsund Kommune var inviteret og international koordinator deltog i arrangementet.

LIEPAJA – VENSKABSBY SIDEN 1993
Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Liepaja siden 1993. I 2027 skal byen være Europæiske Kulturhovedstad, og Guldborgsund

ENERGI. EUTIN STADTWERKE BESØGTE GULDBORGSUND FORSYNING OG REFA I 2024. I VORES VENSKABSBY EUTIN STÅR DE OVERFOR STORE FORANDRINGER INDENFOR AFFALDSHÅNDTERING OG VARMEFORSYNING, OG SØGER INSPIRATION TIL NYE LØSNINGER.

Kommune er inviteret til at deltage i gennemførelse af et udvalg af kulturaktiviteter, der både kan foregå i Liepaja og i Guldborgsund Kommune. Liepaja har to skoler med i skolenetværket Exchanges for All, og har derigennem jævnligt samarbejde med Guldborgsunds skoler.

IISLAMI – LANGVARIGT SAMARBEJDE
Iisalmi har været venskabsby med Guldborgsund Kommune i en lang årrække, og samarbejdet bærer præg af den store afstand. Der er særlig interesse for samarbejde på skoleområdet og på kulturområdet med gensidige udvekslingsrejser. På grund af corona-krisen var sidste udveksling i 2017.

Internationale besøg og kommunens egen studieture

ØKONOMIUDVALGETS STUDIETUR TIL BRUXELLES

Fra den 2. til 4. maj 2023 deltog syv medlemmer af Økonomiudvalget sammen med Direktionen i en studietur til Bruxelles. Formålet med turen var at få indsigt i EU's politiske dagsordener inden for regional udvikling og energipolitik, EU-Kommissionens uddannelsesprogrammer samt arbejdet i Europa-Parlamentet, præsenteret af Christel Schaldemose. Derudover blev der givet en introduktion til Greater Copenhagen EU Office og de mange støttemuligheder, som er tilgængelige for danske kommuner.

Studieturen har styrket kommunens kapacitet til at arbejde strategisk med internationale projekter og bidraget til branding af Guldborgsund som en aktiv aktør i europæiske samarbejder.

STUDIEBESØG TIL KIVIK TÅNG OG MARINT CENTRUM I SIMRISHAMN, SVERIGE

Den 24. juni 2024 besøgte repræsentanter fra Grønsund Have i Stubbekøbing sammen med medarbejdere fra Bioøkonomisk Vækstcenter virksomheden Kivik Tång i Simrishamn, Sverige. Besøget gav indblik i, hvordan Kivik Tång arbejder med tangdyrkning og deres samarbejde med Marint Centrum, som er en del af Simrishamn Kommune.

Der blev udvekslet værdifulde erfaringer om havhaver, og deltagerne drøftede muligheder for fremtidige samarbejder og yderligere studiebesøg.

STUDIEBESØG FRA JAPAN

Den 30. oktober 2024 modtog Guldborgsund Kommune en japansk delegation bestående af 27 politikere og embedsmænd fra Hiroshima-præfekturet. Delegationen besøgte Sophieskolen for at få indblik i det danske skolesystem og undervisningsmetoder.

Derudover blev der holdt oplæg om kommunens arbejde med digitalisering – både internt i administrationen og i forhold til borgerservice. Besøget omfattede også en rundtur på Nykøbing F. havn, hvor visionerne for by- og havneudvikling blev præsenteret.

OPLÆG OM MENTAL SUNDHED I BRUXELLES

Den 28. januar deltog formanden for Socialudvalget i Europa-Parlamentets Working Lunch om mental sundhed blandt unge. Her blev Guldborgsund Kommunes rolle – sammen med civilsamfundet – i sundhedsfremme, forebyggelse og tidlig indsats præsenteret. Turen til Bruxelles var arrangeret af Headspace.

TO ØVERSTE. GRØNSUND HAVE, STUBBEKØBING OG MEDARBEJDERE GULDBORGSUND KOMMUNE PÅ BESØG I SIMRISHAMN FOR AT SE PÅ TANGDYRKNING. **TO NEDERSTE.** BESØG FRA HIROSHIMA. DE JAPANSKE GÆSTER VAR GLADE FOR AT HØRE OM DET DANSKE SKOLESYSTEM – OG FOR ET SLAG BORDTENNIS MED ELEVERNE.

INTERNATIONALE NETVÆRK OG SAMARBEJDER

EU-KONTORET – GREATER COPENHAGEN EU OFFICE

Greater Copenhagen EU Office (EU-kontoret) er en strategisk og central samarbejdspartner for Guldborgsund Kommune. Kontoret repræsenterer 46 østdanske kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland samt fire universiteter, og fungerer som bindeled mellem lokale aktører og EU's muligheder.

EU-kontoret understøtter kommunerne med projektudvikling, sparring og netværksdannelse. Det tilbyder rådgivning om partnersøgning, faciliterer videndeling og giver adgang til Forprojektordningen, som yder økonomisk støtte til udvikling af EU-projektansøgninger.

EU-kontorets nyhedsbrev bidrager desuden til branding af Guldborgsund Kommune og styrker kendskabet til kommunens internationale engagement. Netværksaktiviteterne skaber relationer

til både nationale og internationale partnere. Guldborgsund Kommune har et tæt samarbejde med projektkonsulenterne i Greater Copenhagen EU Office og deltager fast i de to årlige netværksmøder for EU-koordinatorer.

Kommunen har også bidraget med oplæg på flere netværksarrangementer, herunder webinarer "Værdien af EU-projekter", hvor målgruppen var kommunalpolitikere fra de 46 kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland. Her præsenterede kommunens internationale koordinator og projektleder erfaringer fra EU-projektet Liveability.

Kommunaldirektør Søren Bonde er udpeget af KKR Sjælland som medlem af Greater Copenhagen EU Offices styregruppe.

I 2022 etablerede EU-kontoret Forprojektordningen, som giver kommunerne mulighed for at søge midler til projektudvikling. I perioden 2022-

2025 har Guldborgsund Kommune modtaget 530.000 kr. i støtte fra ordningen.

UNION OF BALTIC CITIES (UBC)

Union of Baltic Cities (UBC) er et netværk bestående af ca. 80 byer i de ni lande omkring Østersøen. Den tidligere Nykøbing Kommune var blandt stifterne, da UBC blev oprettet i 1991 som et forum for kommunalt politisk og fagligt samarbejde i regionen. Øvrige danske medlemmer er Aarhus og Kolding.

UBC arbejder gennem kommissioner (arbejdsgrupper), der dækker et bredt spektrum af kommunale opgaver: uddannelse, energi, miljø,

STORSTRØM EMSEMBLE. I 2024 FIK ENSEMBLET STØTTE FRA BORGERFONDEN UNDER INTERREG DEUTSCHLAND-DANMARK. DE OPTRÅDTE MED KONCERTER I BÅDE DANMARK OG TYSKLAND. FOTO: INGRID RIIS

kultur, sundhed og sociale anliggender, transport, byplanlægning, ungdomssamarbejde samt lokal sikkerhed. Netværket giver adgang til faglige relationer, viden og inspiration, internationale konferencer og kurser samt mulighed for fælles projektudvikling. UBC varetager desuden politiske interesser for udviklingstendenser i Østersøområdet.

De seneste år har Guldborgsund Kommune primært deltaget i UBC's aktiviteter inden for ungdoms- og uddannelsesområdet samt byplanlægning. Gennem UBC har kommunen opnået nem adgang til en stor samarbejdsgruppe og potentielle projektpartnere i nabolandene.

DELTAGELSE I UBC'S KOMMISSIONER
Guldborgsund Ungdomsskole har i mange år været en aktiv deltager i UBC's ungekommission, Youthful Cities Commission, bl.a. gennem digitale møder og ved et fysisk kommissionsmøde i Gdansk i marts 2023.

Kommunen er også blevet medlem af Learning Cities Commission, der har fokus på skoleområdet. Den 23.-24. oktober 2024 deltog tre medarbejdere fra Ungdommens Uddannelsesvejledning i kommissionens årlige uddannelseskonference i Riga.

Konferencen satte fokus på emner som skolefravær, uddannelsesteknologier, kunstig intelligens, veje til skolemæssig succes og metoder inden for tekniske og naturvidenskabelige uddannelser. Deltagelsen gav stort udbytte i form af

1100

HAR DELTAGET I FOREDRAG OG DEBATTER MED TEMA OM KRIGEN I UKRAINE, KLIMA, GRØN OMSTILLING, BÆREDYGTIGHED, SUNDE FØDEVARER OG EU-VALGET

inspiration og viden til nye initiativer og metoder i Guldborgsund Kommune.

Guldborgsund Kommune har desuden deltaget i flere arrangementer under Planning Cities Commission. Den 1.-2. september 2024 deltog kommunens projektleder for Nykøbing F. Havneprojekt og international koordinator i en ekspertkonference om levende offentlige byrum i Rostock. Den 5.-7. november 2023 deltog pro-

gramlederen for havneprojektet i konferencen "Transforming Cities – Shaping Development" i Gdansk, hvor byudvikling og transformation var i fokus.

UBC-KONGRESSER

OG POLITISK REPRÆSENTATION

UBC's toårige kongres fandt i 2023 sted i Palanga, Litauen, den 24.-26. november. Temaet var "Baltic Sea Cities Supporting Ukraine", hvilket satte fokus på krigen i Ukraine. Flere ukrainske kommuner deltog og blev tilbudt gratis associeret medlemskab af UBC. Fra Guldborgsund Kommune deltog internationale medarbejdere og en repræsentant fra Ungdomsskolen. Kongressen gav mulighed for at styrke kontakter til bl.a. Liepaja som potentielle partnere i nye projekter.

Ungdomsskolen deltog også med fire unge og en gruppeleder i den ungdomsudveksling, som blev arrangeret af Youthful Cities Commission i forbindelse med kongressen. De unge fik stort udbytte af workshops om skole- og uddannelsesforhold og har siden været aktive i andre internationale aktiviteter, herunder rekruttering af nye deltagere til ungdomsudvekslinger.

På kongressen blev borgmester Simon Hansen valgt som dansk medlem af UBC's Executive Board for en toårig periode. Som suppleant har international koordinator Frede Danborg deltaget online i UBC Executive Board-møder den 25. april 2024 og den 5. december 2024 i Bruxelles.

I perioden 2021-2023 var Frede Danborg des-

QUIZ. EUROPE DIRECT SJÆLLAND DELTAGER PÅ FOLKEMØDET MØN 2024 OG QUIZZER MED DE UNGE OM EU.

uden medlem af UBC's Board of Audit, hvor han deltog i auditmødet den 18.-19. september 2023 i Gdansk og fungerede som auditor ved UBC-kongressen i Palanga.

EUROPE DIRECT SJÆLLAND

Guldborgsund Kommune fungerer som værtsorganisation for Europe Direct Sjælland (EDS), der er placeret på Hovedbiblioteket i Nykøbing F. Her drives informationstjenesten af to bibliotekarer. EDS er ét af Danmarks fem EU-oplysningscentre og har til formål at udbrede og formidle viden om EU og Europa til borgerne. Særligt fokus er

rettet mod Europa-Kommissionens prioriterede temaer, og unge samt uddannelsesinstitutioner udgør en central målgruppe.

EDS tilbyder både planlagte arrangementer og individuel vejledning til borgere, der har spørgsmål om EU, via direkte kontakt på biblioteket. EU-Kommissionen yder et årligt tilskud til driften af EDS. I 2023 og 2024 har EDS afholdt 20 større arrangementer med foredrag og debatter, som tilsammen har tiltrukket mere end 1.100 deltagere. Temaerne har spændt bredt – fra krigen i Ukraine til klima, grøn omstilling, bæredygtig

tighed, sunde fødevarer og EU-valget, herunder politiske debatter.

Der har desuden været fokus på unges trivsel og demokratiske engagement gennem mindre workshops og større udadvendte aktiviteter. EDS har begge år deltaget på Folkemøde Møn, hvor der blev afholdt debatter med inviterede oplægsholdere i teltet. Her har der været direkte dialog med mellem 500 og 1.000 personer – især unge.

Kommunens skoler har fået tilbud om undervisningsforløb til 8.-9. klasse i samarbejde med organisationen Rapolitics, som via rap-workshops styrker unges bevidsthed om medborgerskab og demokratisk deltagelse med særligt fokus på EU. Fem skoler har indtil nu deltaget i forløbene, som også inkluderer ekskursioner til Europa-huset. Derudover er der afholdt fællesspisning i biblioteksrummet med oplæg om bæredygtig mad i samarbejde med elever og lærere fra CELF's køkkenlinje.

INTERREG SOUTH BALTIC

Guldborgsund Kommune har gennem både tidligere og nuværende programperioder deltaget aktivt i Interreg South Baltic-programmet med flere EU-projekter. Kommunen har desuden været repræsenteret ved programmets årlige Annual Meeting og en række netværksarrangementer.

Borgmester Simon Hansen er udpeget som medlem af programmets Monitoring Committee

(Overvågningsudvalg) for perioden 2021-2027. Udvalget er programmets vigtigste beslutningsorgan og har ansvar for godkendelse af programdokumenter, beslutningsprocesser ved projektændringer samt godkendelse af indsendte ansøgninger.

I september 2024 deltog en af kommunens internationale koordinatore i South Baltic Annual Meeting i Stralsund, hvor omkring 120 deltagere fra programmets fem lande var til stede. Konferencen styrkede faglige netværk, gav mulighed for at drøfte nye projektidéer og identificere potentielle samarbejdspartnere til fremtidige projekter.

I december 2023 deltog samme koordinator i programmets partnersøgningsmøde, hvor der blev holdt oplæg og etableret kontakt til mulige partnere til en ny projektansøgning.

TYSK-DANSK BORGERPROJEKTFOND
Guldborgsund Kommune er medfinansierende partner i Borgerprojektfonden, som støtter dansk-tyske borgernære projekter. Fonden er målrettet foreninger, skoler, børnehaver, insti-

NETVÆRK. SKOLEELEVER FRA VENSKABSBYEN EUTIN OG GULDBORGSUND MØDES I LÜBECK.

HØJTIDELIGT. LÜBECK JULEMARKED ER
ET POPULÆRT MÅL FOR SKOLEUDVEKSLINGER.

tutioner og lokale interessegrupper inden for områder som kultur, børn, unge, sprog, uddannelse, fritid og sport.

Formålet med projekterne er at skabe møder mellem borgere og styrke den borgernære dialog og netværksdannelse på områder, der har betydning for hverdagen. Initiativet understøtter den Internationale Rammeplans målsætning om at fremme udvekslinger og mobilitet på tværs af Femern Bælt-regionen samt styrke et fælles dansk-tysk uddannelsesområde.

I 2023-2024 har Nordbyskolen og Nysted Skole modtaget midler fra Borgerprojektfondens transportpulje til besøg på Lübeck julemarked og Lübeck Hansemuseum. Storstrøm Ensemble har fået støtte til et projekt for unge musikere fra Kulturregion Storstrøm og Lübeck, hvor de dannede et symfoniorkester og optrådte med koncerter i både Danmark og Tyskland.

Derudover har DBU Lolland-Falster modtaget midler til et projekt, hvor lokale fodboldklubber fra Guldborgsund deltog i Mini Belt Cup i Lübeck i august 2024.

GULDBORGSUND KOMMUNES INTERNATIONALE ÅRSRAPPORT 2023-2024

Guldborgsund Kommunes Internationale Årsrapport for 2023 – 2024 er godkendt af Økonomiudvalget den 5. maj 2025. Årsrapporten skal give borgere og politikere et indblik i resultaterne og nytten af kommunens internationale samarbejde.

Det internationale samarbejde bidrager til kommunes kerneopgave, og gennemføres indenfor Byrådets Rammeplan for Internationalt Samarbejde. Hvert andet år udfærdiges en årsrapport om dette samarbejde. Årsrapporten er udarbejdet af Guldborgsund Kommunes Internationale Kontor under Afdeling for Strategi & Udvikling.

LÆS MERE

Find mere om Kommunens internationale samarbejde her:

<https://www.guldborgsund.dk/om-kommunen/internationalt-samarbejde>

KONTAKT

Internationalt koordinator Anna Topp-Gustavsén – atg@guldborgsund.dk

Internationalt koordinator Frede Danborg – fd@guldborgsund.dk

GULDBORGSUND

Guldborgsund Kommune
Center for Politik & Personale
Afdeling for Strategi & Udvikling
Parkvej 37
4800 Nykøbing Falster
www.guldborgsund.dk